

з професійної освіти і навчання

6-8 червня 2018 р. у м. Берлін, Німеччина, відбувся міжнародний Конгрес Федерального інституту професійної освіти і навчання (ФІПОН) «Професійна освіта і навчання майбутнього – впровадження інновацій». У конгресі взяли участь представники парламенту Німеччини, міжнародних фондів ЄС, а також бізнесу, роботодавців, вищої та професійної освіти, науки з 21 країни світу (Австралія, Австрія, Бельгія, Бразилія, В'єтнам, Греція, Іспанія, Китай, Колумбія, Молдова, Нідерланди, Норвегія, Об'єднане королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Парагвай, Південна Корея, Російська Федерація, Сполучені Штати Америки, Тайланд, Україна, Філіппіни, Швеція).

Від України, відповідно до Меморандуму про співпрацю з ФІПОН та участі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України в Асоціації дослідницьких організацій ЄС у сфері професійної освіти і навчання, на Конгрес було запрошено директора Інституту **Валентину Радкевич** і наукового співробітника **Сніжану Лєу**.

Вітальне слово під час офіційного відкриття Конгресу вголосив Президент ФІПОН, професор **Фрідріх Губерт Ессер**, який підкреслив важливість розвитку і впровадження інновацій у сфері професійної освіти і навчання на рівні 4.0. Міністр освіти і досліджень, член парламенту Німеччини **Анж Карічек** наголосила на важливості підтримки та вдосконалення системи професійної підготовки в Німеччині задля розвитку економіки країни та покращення добробуту кожного громадянина держави.

У панельному обговоренні на тему «Майбутнє праці – майбутнє професійної освіти і навчання» взяли участь представники бізнесу (**Керстин Ной** та доктор **Аріане Райнхарт**) і науки (професор **Фрідріх Ессер** та професор **Фрідріх Шпат**). Учас-

ники наголосили на важливості розвитку гібридних кваліфікацій в умовах постійного оновлення й заміщення професій на ринку праці.

Форуми з різних аспектів професійної підготовки мали такі тематичні спрямування: «Професійна освіта і навчання 4.0 – базова та подальша підготовка в умовах цифрової ери», «Місія для навчання майбутнього: кооператив та цифрові», «Навчання на засадах продуктивної діяльності: професійна компетентність в Європі та світі», «Школа – й що далі? Дuality професійна освіта і навчання – переваги та реальний стан справ», «Міграція та інтеграція – висок професійної освіти», «Охорона здоров'я та медичний догляд (постути); перспектива для професійної освіти і навчання».

Науковці Інституту професійно-технічної освіти НАПН України взяли участь у форумі «Професійна освіта і навчання 4.0 – базова та подальша підготовка в умовах цифрової ери» й ознайомилися зі вже наявними здобутками та перспективами розвитку цифрових технологій у професійній освіті: оцифрування, використання циф-

рових технологій, рамках цифрової компетентності ЄС, зміна професій, рівня кваліфікації та професійних сфер, створення нових видів зайнятості, навички працевлаштування для цифрових професій, модернізація, перетворення і виклики.

В рамках Конгресу відбулося представлення освітніх проєктів, розроблених і апробованих у провідних німецьких компаніях, та нагородження переможців. Перше місце виборола компанія, що реалізувала проєкт з повернення безробітних (таким, що шукають роботу 8 і більше місяців) на ринок праці завдяки використанню активних методик та залученню соціально активних педагогів і психологів до роботи з безробітними.

На підсумковому засіданні директор з питань досліджень та віде-президент ФІПОН, професор **Губерт Ернст** узагальнив роботу Конгресу і висловив сподівання на плідну взаємодію та висвітлення нових досягнень вже на наступному Конгресі у 2020 році.

Сніжана Лєу,
науковий співробітник
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України

Олена ХОРІНА,
психолог,
член Української асоціації
транзакційного аналізу

Захистити дитину від агресії батьків

Кожна жива істота потребує не лише їжі й тепла, а й почуття безпеки. Безпека для людини – це не лише фізична недоторканість, досягнутість смілих та домівок. З точки зору психології – це психологічний комфорт, що ґрунтується на відсутності значимості й цінності власного «Я».

Звідки у людей виникла потреба критикувати, дошукати власним дітям? Звідки зверхність, що завдяки цьому діти виростають кращими? Чи сформуються витривалі до викликів сучасного світу й досягнуть бажаного? Замість того, аби створити «живильний ґрунт», деякі батьки «вродять отрутою». Те саме стосується й учителів. Агресія, жорстокість і тиск є стовідсотковими чинниками загибелі «звітів дитячої душі». І оскільки після цього їх рости й розквітати, а відтоді й плодити, можуть хіба що найнижчі люди. Діти виростають, матимуть здобутки, навіть стануть надзвичайно успішними. Але ніколи не позбавляться психічних травм, отриманих у дитинстві, і не досягнуть того рівня розвитку особистості, що запрограмований в них природою і якого досягли б за інших, сприятливіших, обставин.

Що ж відбувається, коли батьки дозволяють собі, приміром, кричати на дитину, навіть за повсякденних підстав? По-перше, батьки повідомляють дитині, що вона безпорадна і має терпіти емоційне насильство над собою. А чи хоче вона це терпіти? Усе, що робиться проти бажання людини, є насильством над нею. Емоційне насильство, навіть у вигляді нотатки і вказівки, діти переживають важче, ніж фізичне. Біль від фізичного насильства відчувається в тілі, а від емоційного – в душі. Біль від фізичного насильства зменшується словами, а біль від душевного і словами полегшити важко – рубці від рани залишаються на все життя. Йдеться не про те, яке насильство діти переживає легше, – будь-яке насильство лише незагоєні рани в душі.

По-друге, діти привласнюють ідею, що «батьки так себе поведуть, бо я погана». Жодна дитина не припускає, що це батьки недолугі, невиквані, жорстокі й несправедливі. Дитина завжди буде виправдовувати дії батьків, оскільки саме ці люди дали їй життя.

По-третє, батьки повідомляють, що дитина не має права себе захищати і знаватися, виявляти спротив, встановлювати межі власної безпеки. Вона має терпіти. Звідси виростає корінь меншовартості, засвоєння стереотипу, що «хтось може собі дозволити бути собою, а я – ні». Хтось – «гарний», а я – тільки тоді, коли поступаюся, терплю, не захищаю себе, не встановлюю свої правила життя, тільки за таких умов мене приймуть інші.

По-четверте, батьки повідомляють, що бачиш цінним є право для обурення, а не життя і стан дитини. На жаль, батьки не розуміють, і не здогадуються про почуття, думки й жахи дітей. Вони розмовляють з дітьми, як з дорослими, наводять аргументи для дорослих, пояснюють, як для своїх однолітків. А діти чувають тільки те, що «я зараз, ось в цьому мить неважливий для тата, а не їсную для нього зі своїм страхом, переживаннями, з тим що коїться в моїй душі...».

От і доводиться психологу працювати перекладачем з дитячої мови на дорослу. Іноді це викликає шок батьків і рішення про зміну ставлення до себе і дітей.

Шановні батьки! Говорити дітям, що треба бути уважними на вулиці, заборонити розмови з незнайомими людьми, давати відсіч нахабам тощо, дуже корисно. Але треба захищати дитину й від власної агресії, жорстокості й тиску. Пропонуємо починати з себе. Згадайте Вашу історію насильства над вами. Як часто ви робите те, що мусите, а не хочете? Хто відповідальний за таке ваше життя: ви чи ваші діти? Як часто спонукаєте до такого ж стилю життя своїх дітей? Навіщо?

Мелітопольська конференція: увага до вчителя нової школи

У червні 2018 р. на базі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистісно-професійний розвиток учителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи».

Конференція проводилася з метою актуалізації методологічних і практико-педагогічних маркерів Концепції «Нова українська школа» для розробки і реалізації освітніх технологій особистісно-професійного розвитку культуротворчого вчителя в системі неперервної педагогічної освіти.

Участь у конференції взяли члени НАПН України, понад 250 науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, керівників органів управління освітою, вчителів закладів загальної середньої освіти, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти з різних регіонів України.

На пленарному засіданні з актуальних питань упровадження Концепції Нової української школи виступили заступник Міністра освіти і науки України **Павло Хобзей**, академік-секретар Відділення вищої освіти Національної академії педагогічних наук України **Петро Саух**, директор Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації **Тетяна Озерова**, член-кореспондент НАПН України, директор авторської школи **Микола Гузик**, завідувач відділу педагогічної психології і психології праці Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України **Едуард Помиткін**.

У рамках конференції відбулася презентація науково-експериментального майданчика Відділення вищої освіти НАПН України та МДПУ імені Богдана Хмельницького «Методична майстерня педагога Нової української школи».

Методичну майстерню педагога Нової української школи започатковано з метою надання вчителям-практикам методичної допомоги в реалізації Концепції Нової української школи, сприяння професійному зростанню шляхом залучення їх до участі в малих інтегрованих формах із науковою, методичною і практичною складовою (тренінги, семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги, вебінари, майстер-класи тощо).

Результатами конференції стали:

- презентації і популяризація продук-

тивного досвіду вчених НАПН України у запровадженні нових освітніх технологій особистісно-професійного розвитку вчителів;

- представлення інноваційного досвіду викладачів МДПУ імені Богдана Хмельницького у створенні актуальної освітньої технології особистісно-професійного розвитку вчителів: «Методична майстерня педагога Нової української школи»;

- обмін досвідом створення методологічно обґрунтованих і потенційно перспективних освітніх технологій підготовки вчителя до реалізації ідеї компетентнісної школи для життя.

ПРЕС-СЛУЖБА
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Запорізька обл.